

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - 6 "
 negyed évre - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Panem et circenses.

I.

Vármegyénk főispánja br. Kemény Árpád ő mlga klasszikus műveltséget, klasszikus hajlamokkal, klasszikus törekvésekkel és klasszikus eszközökkel látszik érvényesíteni és megörökíteni vármegyénk történelmében. Valószínűleg erre a klasszikus álltörökre kívánt ez elozni az a cikkirónk, aki sensatio cikke fölé ezt a komor címet írta: „A kényuralom kezdete.”

Par héttel ezelőtt mult egy éve, hogy vármegyénk oly fényes fogadtatásban és oly ünnepeles főispáni beiktatásban részesítette br. Kemény Árpádot, mint előtte nagyon keveset. Reményteljes volt, kevés kivétellel, Kutyfalvától Vizaknájig mindenki. Hiszen vege lett a szomorú darabont korszaknak s az új ára biztató, bátorító, lelkesítő szelleme azt a reményt keltette a szívekben, hogy lesz egyet-ertes, lesz erő, lesz megelegetés.

A dolog szépen indult. A főispán meglátogatt mindenkét és szeretetreméltó, nyajas modorával egyelőre lekötöztetett mindenkét. Sőt, mivel tapasztalat szerint apró ajándékok erősítik meg a barátságot, kitüntetések is osztogatott. Ezek a kitüntetések ő miganak semmibe sem kerültek, az illetők meg voltak hatva, a nép meg volt lepve, — többen azonban megvoltak botránykozva.

És itt kezdett az általános várakozás csalódássá valni, az egyetertesben való reménykedés pedig foszladozni. Ő mlga ugyanis olyanokat tüntetett ki kegyeivel, akik a megyei élet nehéz küzdelmeiben, a romokból való ujjaépítés áldozatokkal járó munkájában soha se vettek részt. Valahonnan ide pottyantak s a mi jót a mások fáradozása nyomán itt találtak, abból minden érdem nélkül mindjárt részt akartak. Lármájukkal, mocskos pszichológussal az első sorba tolakodva, mint bátor, önértékes, mindent lenéző és mindent ócsárló demagógok gyorsan maguk köré csoportosították a hason szőrű-bőrű jövevények közül azokat, kiknek nincsen veszteni valójuk és azokat, akiknek mindenki és minden eszköz és mód jó arra, hogy érvényesüljenek.

Azt olvassuk Róma történetében, hogy a császárok alatt „a főváros lakosságában a proletárság tulnyomó volt s ezen néptömeg vadabb, nyersebb volt, mint a modern világ-városokban. A kormány nagy és rendszeres gabonakiosztások által gondoskodott élemezéséről, minek az lett a következése, hogy csakhamar időöltéséről is kellett gondoskodni. A kenyeret és játékokat nem sokára nem csupán a kormány kegyelme, hanem a nép joga gyanánt tekintették. A legnagyobb állambölcsességből kell levezetnünk, mondja egy későbbi író, hogy Trajanus meg a táncosokat s a szinpad, a circus és az arenának több művészeit is figyelmére méltatta, jót tudván, hogy a

római nép kiváltképpen két dolgon csüng: a kenyeren s a nyilvános játékokon; hogy az uralkodás jósága a tréfában nem kevésbé nyilatkozik, mint a komolyságban; hogy a komolyság elmulasztása nagyobb kárt okoz ugyan, de a tréfa nagyobb elégületlenséget; hogy még a pénz kiosztásokat is kevésbé kívánják, mint a nyilvános játékokat.”

A főispán modern klasszikus lévén, a kenyeret az olcsó kitüntetésekkel, a nyilvános játékokat pedig egy nagyszabásúnak látszó, a titokzatosság leple alatt botrányokat sejtető vizsgálói szinrehozatalával kívánja pótolni s ezzel kiválasztott népének kegyét magának biztosítani.

Reflexiók.

A főispán és klikkje — kik magokat apostoloknak képzelik, — s kiarendálva a hazafiságot, nagy frárisokkal hirdetik jövődöbéli hatalmukat elevenek és holtak felett.

A ki ma velük van — az mind jó hazafi, a ki pedig még velük szemben is mer önálló véleményt nyilvánítani, az legalább is áruló — a kit, hogy egy kanál vízbe bele nem fojtanak, bizony nem rajtuk mulik.

Fáj az igazhitűek (?) klikkjének a független vármegyei párt.

Hogy mer a vármegye még velük szemben is szervezkedni? hisz ez valóságos merenlet.

Tömörülésben az erő — ezt tudják a kiválasztottak is, — s ezért fáj nekik oly nagyon a független vármegyei párt szervezete. — Szeretik lekicsinyelni azt, de azért állandóan foglalkoznak vele — s nem szünek meg bizonyítgatni, hogy az ők felfogásuk szerint nincs szükség a független vármegyei pátra.

Ez is már jelent valamit.

E közben pedig a független vármegyei párt tagjai folyton szaporodnak — az üldözés is egyesítési szokta az embereket — s nap-nap után erősebb lesz az a tábor, mely a hazafias jelszavakkal nem dobálódzik — de igazán hazafiasan érez, mely nem csinál reklámot főispáni kegyekkel dicsekedve, — de megáll nyiltan, férfiasan a főispáni omnipotenciával szemben is — s egyedüli célja, egyedüli létjogosultsága a vármegye jól felfogott közérdeke, a vármegye autonómiájának megvédése s a derék tisztviselői kar teljes és adaadó támogatása.

A független vármegyei párt ma már 269 tagot számlál s ez mind tagja a vármegye törvényhatóságának, mind elszánt derék férfi, kik megmerik mondani az igazságot nyiltan főlemelt fővel, még a hatalmi túltengésben szenvedőkkel szemben is.

Mi nem szoktunk nagy dobbal verebet

fogni s hazafiságunkat sem visszük a piacra, de ha eljön a cselekvés ideje, ott leszünk, mindannyian, küzdeni fogunk a legerősebb elszántsággal s erős a hitünk, hogy győzelmünk nem fog elmaradni, mert mi a törvény alapján állunk s a mi fegyverünk az igazság fegyvere.

R.

Az „Egyetértés“ j. hó 14-diki számában br. Bánffy Ferencz, Gáspár János, gr. Teleki Arvéd nyilatkoznak. „Gróf Hadik János belügyi államtitkár előttünk együttes jelentésünkben a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott báró Kemény Árpád mindenkor teljes tőfelozottságáról tanuszkodó hivatali működéséről, mely belügyminiszter úr részéről is mindenkor a legnagyobb méltónylással találkozott, valamint áldozatkész odaadó buzgalmról, melygel meggyé ügyeit állandóan szívén hordja.“ Teljes tisztelettel vagyunk a nyilatkozók személye iránt, de szives engedelmükkel mégis maradt némi kétségünk az információ teljes megbízhatósága felétt. Először azért, mert az „Egyetértés“ olyan élökölő lap, mely, ha ismételtén állít valamin, minden bizonynyal utána jár állítása alaposságának. Másodszor pedig azért, mert voltak Alsó-Fehér megyének még ezelőtt is rendszerező főispánjai, kiknek nem volt szükségük felnöttek kioktatása végett kirendelt külön tanfolyamra, ha vizsgálni és rendet csinálni akartak.

Hári János otthon.

Vitéz Hári János hazakerül falujába, s ott vasárnap delutánonkint mesélget egyet-mást az ő vitézi tetteiből. A korsma publikuma lélekzetfojtva, nagy álmétkodással hallgatja a falu híres hősenek szavait.

„Hát ugy volt az, hogy mikor egyszer jó megatalkiroztuk a németet, mint rendszeren, megszaladt előlünk. De ugy eliszkolt a nyavalyás, hogy csak a porát láthattuk. Én is megállítom a lovamat, pipára gyujtok. Mondok, a fene fut annyit utánad! Majd visszajössz, ha akarsz. Hát amint oldalt nézek, mit látok? Egy aranyos hintót. A császár ült benne. Lehettek egy annyira tölem, mint ide a Mihály bá kenderfődje. De hájtottak ám nagyon! A négy fekete ló egészen tele volt habbal. No, mondok, Ráró, most mutasd meg, mit tudsz; a ki árgyilussa van a németjinek. Köpök egyet a markomba, a kantárt rövidre fogom, kardomat kirantom, pipámat az agyaráim közé szorítom, a lovamat megsarkautyuzom s egy szempillantás alatt a kocsii mellett voltam. Halt! odakajáttok a kocsisnak, egy lépést se, a pulideres kirelejzomat a madárijesztő miyoltodnak! Benézek a hintóba, hát csakugyan a császár volt. „No vitéz, most hatalmadban vagyok; kérj tőlem, a mi szemednek-szádnak tetszik, csak add vissza szabadságomat.“ Felsőges császár! mondok — pardon grácia, a nagy

sietségben kialudt a pipám, ha vóna egy ütöt taplója, meginstálnám. „Nesze fiam, itt van, odadom a dohányzacskómat is ráadásul, fajú muskotály van benne.“ Jó egészséget, mondok szalutálva, asztán tovább eresztetem az öreget.”

Ez pedig nem mese, hanem igaz történet. Magam is láttam egyszer V. H. J. harcolni, akkor is valami némettel volt baja. Nagy láрма van az arénában, messzire hallom ám a fenyegető kiabálást: „Gyere német! most megszlek!” Mindenki arra felé tódul, magam is odasietek, hogy lássak egy kis ingyen komédiát.

Plakátok nagy betűkkel hirdetik az előadást: „Itt harcol a német ellen Vitéz Hári János a szüztisztaszent hazafiság aranysarkantyus vitéze a „magyar hadsereg“ kardjával, az „önálló vámtérület“ karabélyával, a „magyar jegybank“ kezelevelével, a „külügyi képviselő“ pisztolyával. Jertek és bámuljatok!”

Ott áll az öreg Hári az aréna közepén. Rettenetesen fel van fegyverkezve. Kard az oldalán, puská a vállán, kezelevel a baljában, pisztoly a társolyában, arany sarkantyú peng a csizmáján.

Szemöldökét rángatja, fogait visorgatja. No itt biztosan emberhalál lesz.

Szemből áll vele egy cizilinderes ember. Szemtellenül egykedvű, sőt bizonyos lenéző mosolygást rejteget a bajusza alatt. Egyáltalán nem akar megijedni. Csak éppen paraplé van a kezében, semmi más.

Hári kezelevelével megcélozza az ellenfelét; de az könnyeden elkapja a veszedelmesnek látszó fegyvert. Lekapja most a puskát János vitéz nagy dörrel-durrall a válláról s rásüt a németre. No most mi lesz?

Hát az történt, hogy a német felnyitotta a parapléját, de ez a faradsága is merőben karba vezett, mert a fiúta csütörtököt mondott. „Ejnye szedte-vette, ilyen meg amolyan, harsog Hári bácsi hangja, mindjárt keresztülgázolok a lelkeden.“ Kirántja a kardját, de Mosolygó bácsi cizernaszállal visszatartja a dühöngőt. „Eresszetek — így kiabál — mert embervérre szomjazom!” „Ne tüzelj öreg — mondja Mosolygó — még meglátják, hogy a kardod ólomból van. Dugd el hamar. Elég már a virtusból.“

A közönség tapsolt, én pedig közelebb merészkedtem, hogy megbámuljam a fegyvereit. Hat látom ám, hogy a kezelevel tiszta bodzafa, a vége pedig feketere van festve, hogy vasnak lássék. A puskának pedig nem volt magja, s a német ezt tudta, azért nem félt tőle. A pisztolynak nem volt ravasza, de hiszen azt elő se vették. Játekgyerekek voltak biz azok, a melyekkel gyermekek és jámbor falusiak előtt hőködni lehet, de valódi ellenség tőlük soha meg nem ijed. Még a sarkantyúja is csak sárgaréz volt. De egy szerszáma használható volt, sokat is használta. Találjátok ki, melyik volt az?

A trombitája!

És Hári János ezt a küzdelmét is elmeséli otthon a falubelieknek. „Csak ne tartott volna maga elé búbajos paraplét, s ne tartottak volna vissza erőszakkal a társaim, kitiportam volna még a magját is a világból a háromezer miatyánkját a sváb öregapjának.“ Nagyon iszik s büszke öntudattal hordozza szét a halhatatlan hős villámzó szemeit az áhitattal bámuló sokaságon.

— Tanácsos úr: (rárival egy belépőre.) Hogy mer hozzám bejönni? ki engedte be?

— Egy koresmárosné: Kérem, kérem, bocsánat, kezeit csókolom, a mlgos főispán úr fogadott az előszobában és ő eresztett be.

— A tanácsos úr: Ugy? (kikiált az előszobába.) Nem tud-e rendet tartani? nem tudja-e, hogy az 57. §. szerint mi a hatásköre és feladata? Ne küldjön mindenkit mir nix dir nix az én nyakamra, mikor az ügyvitel szabályai szerint úgy tele vagyok 57esztendő aktatöltekekkel, mint egy boa constrictor. Pihenni akarok!

— Egy hang: (az előszobából.) Pardon! Nekem a t. b. főjegyző ajánlotta, ki a mutatkozó szükséghez képest lett kinevezve.

— A tanácsos úr: A már más! Egy diplomás ember mindig tudja, hogy mikor és kit kell lövni tenni. Hát jöjjön csak az a koresmárosné, vagy miesoda.

Vidéki levél.

Balázsfalva, 1907. július 8.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Jelen levéllel önt, s még inkább a nagyérdemű közönséget háborgatni nem volt szándékomban. Azonban bizonyos jelenségek s különösen az „Alsófehér“ című hírlap nyílttér rovatában dr. Rónai János úrtól megjelent nyilatkozat kényszerítene, hogy a tényleges valóságnak megfelelőleg egyet mást jelen levelem keretében leírjak.

Mindenek előtt legjobb lélekkel irhatom és irhatja azt bárki más innen, hogy a Közérdek tudósítójának mindenben teljesen igaza van, és hogy a tárgyilagosság teréről nem tért le.

Ott volt a magyar emberekből mindenki; csak bizony a magokat nagy függetlenséginek tartó és történetesen épen az Alsófehér szolgálatában álló egyének legtöbbször hiányoztak.

Menjünk azonban egy kicsit tovább. Balázsfalván van egy erkölcsi testület „a Balázsfalvi magyar kaszinó.“ Ez cseppel sem bír külön célzattal és egy cseppel sem különb a nagyenyedi kaszinónál. Ezen kaszinó rendez egy nyári mulatságot saját pénztára javára, hogy magát fentartihassa és költségeit, meg a kaszinó közönségének igényeit kielégíthesse.

Ugy-e a nagyközönség azt hiszi, hogy ilyen alkalmakkor Balázsfalva minden magyarja megjelenik s ha nem, akkor megváltja belépőjegyének árát, hogy ezen csekély összeggel járuljon legalább egy erkölcsi és magyar testület szükségleteinek kielégítésére?

De nem ez történik itt. Hanem, mit bizonyítani is tudok, történik az, hogy történetesen jelen esetben is mint sokszor épen az Alsófehér közönsége, vagyis azok közül a magokat nagy magyaroknak csak kiáltozó egyének nem hogy nem jöttek el, hanem még belépőjegyeiket sem váltották meg.

Ennek megítélését pedig a nagyközönségre bízom.

Hogy pedig miért van ez így, álljon arra vonatkozólag ez.

A kaszinó elnökének ez évben is az előző években volt és vezetésre alkalmas oly egyén választott meg, ki történetesen a 48-as éveket, elvek gyors felfüggesztésével és frontváltással nem vallja, hanem kitartó színtén, magyar ember természetéhez képest, anyagi érdekekre való vágyás nélkül, az ideális 67-es régi Deák Ferencz-féle elvek mellett. És hogy 67-esnek lenni nem lehet oly nagy bán, talán elég bizonyíték az alkotmánypárt fennállása. Ezen 67-es elv pedig nem darabont elv.

Ez a bibi, itt a baj. És e miatt a jelszó most Balázsfalván az, hogy míg a jelenlegi elnök van a kaszinó élén, kerülni a kaszinót.

Azonban nézzünk egy kicsit mélyebben a dologba. Vannak emberek, kik a zavart sze-

retik, hogy halászhasanak s ha nincs, kell csinálni. Ez történik itt is. És hogyan?

Össze kell zavarni az erkölcsi testület elnökségét egy 67-es érzelmű magyar emberrel. Így aztán készen van minden. Miután tehát 67-es érzelmű ember az elnök, — ki habár e minőségében soha sem politizál az alapszabályok értelmében és meg elutítja választani elnöki tisztségét a politikás embertől, — a kaszinó is az, tehát bukják.

Ennek a felfogásnak a következménye az, hogy egy hatványos érzelmű embert saját személyében támadva, és összezavarva a fent említett módon a fogalmakat, törekednek egy erkölcsi testülettől minden anyagi hozzájárulást megvonni és a tönk szélére juttatni. Maguk közül ha már így áll az ügy, alkalmas embert e tisztségre a rendes évi közgyűlésen miért nem állítottak?

Az állapotok akkor sem voltak különbözőbbek a mostaninál.

De hát zavarjunk. Mi ez akkor? Patkányokhoz méltó eljárás. A korlátoltságnak, a politikai egyoldalúságnak és türelmetlenségnek a vezető férfiak által készített legnagyobb domborműve.

Most már bocsánatot kell kérjek egy a szerkesztő úrtól, mint a közönségtől, hogy az Alsófehértől eltanult személyeskedés terére tévedek és téved minden balázsfalvi magyar ember a hivatkozott nyílttér elolvasása után az arra való reflektázás folytán.

Rosszul esik továbbá, hogy mint 48-as elvű ember, ép ez elv vedlett harcosát kell támadnom, de egy erkölcsi testület fentartása minden politikai célnál a magyarságnak balázsfalvi érdekében szentebb és előbb való előttem.

Térjünk végre a nyilatkozatra. Hosszadalmas volna annak minden sorára és mondatára válaszolnom, amiért csak általánosságban teszem azt meg.

Nagyon különösnek látszik az, hogy dr. Rónai János úr találva érzi magát e cikk által.

Ki irt róla és családjáról? A Közérdek tudósítója csak nagy általánosságban irt, mert a személyeskedést nem szereti.

Czélja sikerült, mert valaki beugrott.

És igazán nem tudom, hogy dr. Rónai mióta lett Balázsfalva „probr Mamsell“-je, hogy minden dologban, ami itt történik, ő van megsértve, ő érzi magát találva.

Ugy látszik, hogy mégis nem tiszta a lelkiismerete, mert mindenre, ami nem is vonatkozik, feljajdul és firkál elmébebbnél-elmébebbet.

Benne van a tudósításban, hogy ő ott nem volt? Hát akkor mit jajgat? De ha már így áll és ide fejlődött a dolog, hogy ő kiereszkolta és tudtára adja a nagyközönségnek, hogy ott volt, legyen szabad készséggel elismernem, hogy ott volt. Azonban hozzá teszem a következőket, hogy onnan, miután ő fensége magas megjelenésekor az asztalok mellett levő székek alázatával meg nem nyíltak, a látszat megőrzésével szépen, mint ő maga is beismeri, nem sokára elfényeskedett. Ezt pedig közvetlen megfigyelésem után irhatom.

De arra feleljen, hogy kedves leányát miért utaztatta azelőtt való napon el? És családja miért maradt otthon?

Én tudom okát! Vagy talán becses személyét elegendőnek tartotta? Különösnek tartom, hogy ily körülmények után oly rémes kirohanást tesz vaktában.

És hogy e fajta kirohanásoknak, meg helyi érdeklődő tudósításoknak mi a célja, azt is megfeythetem és pedig igen könnyen.

Nem más, mint a nagyközönségnek, amelyik nem ismeri, félrevezetése; önmagának ily módon való előretelése, a népszerűség után ily módon való kapaszkodás, s meg hogy tudja meg a világ ki vagyok én. Pedig Balázsfalván elmondhatjuk ezen jó refrént: „Móricz maga nekem igen fiatal.“

Ez pedig nem magyar természet, mert magyar ember ilyen formán, mikor a simpathia hiányzik valahol, nem tesz, hanem hallgat.

Még különösebb az antiszemitizmus felhozása. Ezt eddig Balázsfalva társadalmában nem ismerte, legalább kifejezést annak az intelligenciájából kifolyólag nem adott. De hát zavarni kell. És nagyon örvendek, ha a nyiltterező úr ép magán észlelte legelőbb, mert unsympatikus viselkedésének bizony többször megkapta jutalmát.

Végül a hazafiságra vonatkozólag csak azt akarom a magát fontoskodónak feltüntető úrnak megírni, hogy tőle kivédett, elvült tanítást én el nem fogadok és el nem fogadhatok. A krónikájával pedig jó lesz ha hallgat és máskor a vén ágyuját jó helyre czeleazza, mert egy harmadik személy ellen való kiruccanása igazán nevetségessé teszi.

Ezeket kívántam szemlelődésem és tapasztalataim után megírni. Piszok is van itt elég, aminek kitalálására kényszerítve vagyok, amiért az olvasó közönségtől bocsánatot is kérek; de úgy járnék, ha hallgatnék, mint az az ember, akire valami állatka került és attól nem kívánt megszabadulni, hogy később megennének.

Balázsfalvi független polgár.

Madarat tolláról, embert a barátjáról.

Vegyes hírek.

— Lapunk mai száma 4 oldalon jelenik meg.

— Olvasóinkat kérjük, legyenek szivesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.

Egy szál fehér rózsza . . .

Egy szál fehér rózsza volt az ablakodban
Gondosan őrizve, a szétlét is óva,
Elgondoltam, járva elhagyottan, árván
Milyen boldog lehet az a fehér rózsza.

Ott nyílik szobádban s te úgy féltve őrzöd,
Simogatod szelid nézésű szemekkel
S a hegy jó' az alkony, száll a csendes este,
Betakargatod két puha kis keziddel.

Te illatos, kedves, tiszta fehér rózsza
Mondd el neki mindazt, mit érez a lelkem,
Mondd el neki, hogy én szeretem rajongva
S úgy érzem, hogy mindig . . . folyton őt szerettem.

Mondd el, hogy a lelkem büszke, gögös, daczos
Nem alkudott soha a viharral, vésszel . . .
Mondd, hogy alázatos . . . szelid tudnék lenni,
Hogyha ő vezetne jószágos kezével.

Este van s az égen ragyog ezer esillag,
Lehajtom a fejem' fáradtan kezembe . . .
Yalahonnau messze zeneszó hallatszik . . .
S nem is tudom mitől, könny van a szemembe. . .

Kovacsóvics Iván.

— **Uj segédtanár.** A Bethlen-kollégium elöljárósága ifj. dr. Bartók Györgyöt a következő iskolai évre segédtanárrá választotta.

— **A helybeli Önkéntes Tűzoltó-Egyület** f. hó 21-én tartja rendes évi közgyűlését.

— **Részvénytőke-emelés.** Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank r. t. részvénytőkéjét 200 ezer koronáról 300 ezerre emelte.

— **Felszentelés.** Gyulafehérvárt a végzett papnövéndékek közül felszenteltettek: Badilla János, Bíró Ferencz, Botár Gáspár, György Gábor, Kakucs Ferencz, Lukács József, Márton Béla, Rónay Aurel; továbbá Gál Balázs, Dénes Félix, Imets Károly, Máthé Özséb, Kristó Xavér sz. Fer. szerzetesek.

— **Gontean Jenő** főhadnagy előkészítő könyvet írt és adott ki azok számára, kik a hadapród iskolába fel akarják magukat vétetni. A könyvnek az a nagy előnye van, hogy 223 oldalon foglalja össze mindazt a szükséges tudnivalót, a mit külön szakkönyvekben 1638 oldalon lehet csak megolvasni. Kapható a szerzőnél Temesvárt.

— **Tanulók felvétele a vinczellérképezdebe.** A bihariószegi, egri, nagyenyedi, pozsonyi állami elemi vinczellérképezdeben a tanítás október 1-én kezdődik. A felvételre vonatkozó kérvényeket augusztus 15-éig kell benyújtani ahhoz a vinczellér-iskolához, ahol az illető magát fölvetetni kívánja, de minden kérvény a földművelésügyi miniszter címére adandó be. Fölveszik a népiskolát végzett, tizenhat éves kort meghaladott ifjakat. A fölvevő tanuló az iskolában lakást és teljes ellátást kap s ezért 280 koronát fizet egy éve. Szegénysorsu tanulóknak kivételesen az egész, vagy a fél ellátási díjat is elengedik. Ennek elengedéséhez hatósági szegénységi bizonyítvány szükséges. Előnyben részesítik a felvételnél azokat, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy a katonai szolgálat alól fölmentettek; továbbá szőlőművelők, pinczekezelők, kertészek, kádárok, vagy azok fiait. A tanítás a bihariószegi, egri és pozsonyi vinczellér-iskolánál két évig, a nagyenyedi vinczellér-iskolánál három évig tart.

— **A napfény és napfürdő** gyógyhatásáról igen érdekes könyvet írt dr. Bucsanyni Gyula. Kapható a szerzőnél (Budapest I. Krisztina-körút 69.) 1 kor. 60 fillérért. A mű a napfény bacillusölő és gyógyító erejét ismertetve, sorra veszi a betegségeket, melyekben tapasztalások szerint sikeresen lehet a napfürdőt használni.

— **Hirdetmény.** A m. kir. kolozsvári VI. honvéd kerületi parancsnoksághoz tartozó csapatok termény- és anyagjárandóságok bérleti szállítási versenyfolyásai a következő napokon tartatnak meg: Kolozsvár, Nagyenyed és Dés állomásokra nézve: (nagyenyedi szükséglet 138 métermázsza zab, 112 métermázsza széna, 69 métermázsza alomszalma, 66 métermázsza ágyszalma, és 230 köbméter kemény tűzifa) 1907. évi július hó 29-én délelőtt 9 órakor Kolozsvárt. Maros-Vásárhely és Beszterce állomásokra nézve: 1907. évi július hó 29-én délelőtt 9 órakor Maros-Vásárhelyt. Nagyszeben és Déva állomásokra nézve: 1907. évi július hó 25-én délelőtt 9 órakor Nagyszebenben. Erzsébet-

város állomásra nézve: 1907. évi július hó 24-én délelőtt 9 órakor Nagyszebenben. Fogarás és Csikszereda állomásokra nézve: 1907. évi július hó 25-én délelőtt 9 órakor Brassóban. Brassó és Kézdivásárhely állomásokra nézve: 1907. évi július hó 30-án délelőtt 9 órakor Marosvásárhelyt. Szamosújvár állomásra nézve: 1907. évi július hó 29-én délután 3 órakor Brassóban. Részletes tudnivalók a nagyenyedi honvédállomás parancsnokságának irodájában is szerezhetők.

— **Uj szakmunka.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara pénzügyintézetünk tudására hozza, hogy Balassa Benő zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolai tanárnak tollából ujabban „A takarékpénztárak ellenőrzése“ cím alatt figyelmet érdemlő szakmunka jelent meg. Miután a műnek az a célzata, hogy pénzügyintézetünk körében az ügyvitel és pénzügykezelés alapos, szakszerű és rendszeres ellenőrzése mind általánosabban megvalósuljon, annak közérdekű jelentőséget kölcsönöz s miután az idézett munkában behatóan ismertetett ellenőrzési módokat és rendszereket mielőbbi gyakorlati alkalmazásba vétele számos pénzügyintézetünk csak üzleti jóhírnevük és hitelük megerősítését fogná eredményezni, emellett fogva a szóban forgó mű beszerzését, az érdekeltek figyelmébe ajánljuk. A megrendelés a szerzőhez Zalaegerszeg intézendő. A mű ára 4 kor. 40 fill.

Szerkesztői üzenet.

Paprika. Cikkét, mely ezen számra későn érkezett, jövő számban közöljük. Mások is szívesen látjuk.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részv. társ.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

Sz. 6166—1907. alisp.

Árlejtés.

Alsó-Fehér vármegye közkórházában az **élelmezés és mosás biztosítására** árlejtés hirdettetik. A teljesítendő szolgálmányok feltételei a kórházi gondnoki irodában a hivatalos órák alatt tudhatók meg. Az ajánlatok pedig **f. évi szeptember hó 1-ig** pecséttel lezárt borítékban a vármegye alispánjához, mint a kórházi bizottság elnökéhez nyújtandók be. Az ajánlattal egyidejűleg 100 korona bánatpénz teendő le.

A szerződés 1907. évi október hó 1-től, 1908. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre fog a kórházi bizottság határozata alapján megkötötni.

A később beérkező ajánlatokat a bizottság nem fogja tekintetbe venni.

Nagyenyed, 1907. évi július hó 13-án.

Szász József,
alispán.

134 1—1

Ifj. Mészáros János és Társa

női és férfi divatru, fehérnemű és rövidáruk raktára; temetkezési és hullaszállítási vállalata Nagyenyeden.

Van szerencsénk a nagyérdemű helyi és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy a helyi piacon (Főter 3. szám alatt, volt Korbuly Kristóf-féle helyiségben) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

női és férfi divatru, fehérnemű és rövidáru-üzletet

nyitottunk, kapcsolatosan temetkezési intézet és hullaszállítási vállalattal. Több évi tapasztalásunk s rendezett anyagi viszonyaink azon kellemes helyzetbe jutottak, hogy elsőrendű bel- és külföldi összeköttetésünk által a n. é. vevőközönség minden kívánalmának teljesen megfelelhettünk. Kérjük a nagyérdemű közönséget, kegyeskedjenek bennünket becses megrendelésekkel megörvendtetni; egyszersmind biztosítva, hogy legfőbb törekvésünket a nekünk előlegezett bizalom kiérdemlésére fogjuk fordítani. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kegyes pártfogást kérve vagyunk teljes tisztelettel:

ifj. Mészáros János és Társa.

Lányi Lajos

női és férfi divat-üzlete
NAGYENYEDEN.

Legolcsóbban beszerezhető hazai
gyártmányú áruk:

Női és férfi kitűnő minőségű Kob-
rák-czipók. Pécsi kesztyűk, nap- és
esőernyők, női, férfi és gyermek
fehérneműk, nyakkendők, szövetek,
voalok, batizt, zeffir, delének és
kretónok, mindennemű hazai vász-
nak, ruhadiszek és béléss-áruk,
saját készítményű paplanok nagy
választékban.

Sirkoszorokban nagy raktár.

Feltűnő olcsó árak.
Szolid kiszolgálás.

Lányi Lajos.

3387—1907. szám.

Közig.

Hirdetmény.

Nagyenyed város közönsége tulajdo-
nát képező, a Gerepen és Herza alja
dűllőben fekvő, összesen mintegy 119

kataszt. hold területű **szántó, kaszáló**
1908. évi március hó 1-től kezdve hat
évre haszonbérbe lévén adandó, az erre
vonatkozó árverés **f. évi július hó**
24-én d. e. 10 órakor fog a városház
közgyűlési termében megtartatni.

A kikiáltási bérösszeg évi 3500 kor.
Árverezni kívánók kötelesek ezen
összegnek 10%-át bánatpénz fejében az
árverést vezető bizottság kezéhez kész-
pénzben letenni.

Kivevő köteles egy évi bérösszeg
erejéig készpénzben, óvadékképes érték-
papirokban vagy két évi bérösszeg ere-
jéig jelzálogban biztosítékot nyújtani.

A részletes feltételek a tanácsi irodá-
ban tekinthetők meg.

Városi Tanácstól.

Nagyenyed, 1907. július hó 8-án.

132 2-2

Dr. Varró,
polgármester.

Két jó családból való fiu

tanonezul, fűszer-, festék-, rövid-
és gyapotáru üzletembe azonnal
fölvételek.

Nagyenyed,

Harmath Miklós.

128 3-5

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye. 215 65-104

100 KAT. HOLO.

A legszebb gyümölcsfák.

Kifogástalan szőlőültvények.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany
1 millió előkerítés cseméje.
Sötétfűk • Diszcserejek • Rozsák
Bogyogyümölcsök stb.

1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és
gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESULT FA- és SZŐLŐÜLTVÉNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár részv.-társ.

Részvénytőke: 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra,
Vásárol sorsjegyekre, jöhető pénzüzetek részvényeire.
Letétele és elad értékpapirokat.
Idégen elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési
Váltókat díj mellett.
Allandó kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett
számítol le.

Allandó betétet 5% kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Ajánlom a n. é. birtokos és gazdaközönségnek
kitűnő és elsőrendű **marok lerakó arató-gépet** mér-
sekelt használati díj mellett, avagy rész aratásra, melyet
nálam raktáron megtekinthetnek és az aratásra meg-
szerezhetnek, avagy az időnyre szerződésileg leköt-
hetnek.

Továbbá ajánlom tökéletes, tiszta és szakszerű
cséplésre, amit két teljesen újonnan javított gőzcséplő
garnitúrámmal évek óta gyakorlattal be is bizonyítottam.

Elvállalok mindennemű gépek és lakatos munkák
készítését, szakszerű javítását, bieziklik, varrógépek,
permetező gép-ek a legjobb gyártmányokból és minden-
féle gépkészletek állandóan raktáron tartatnak.

Tökéletesen jó permetező és bieziklik napi díjak
mellett használatra kiadatok.

Szaktudásommal mindenemű költségvetéssel és
felvilágosítással díjtalanul szolgálok.

Becsés partfogást kér

kiváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye.

12 57-104

NAGYENYEDI
**KÖNYVNYOMDA ÉS
PAPIRÁRUGYÁR R.T.**
NAGYENYEDEN.

Készít: műveket, folyóiratokat, hír-
lapokat, körleveleket, képes
árjegyzékeket, levélpapírokat, fal-
ragaszokat, meghívókat, mindennemű
kereskedelmi nyomtatványokat, taka-
rékpénztári zárszámadáásokat

könyv- és könyvnyomdai kivitelben.

Továbbá póstacsomag- és üvegcsim-
kéket, porkapszulákat, papirzacskó-
kat, kötőpapírokat és mindennemű
gyógyszerészeti nyomtatványokat
könyv- és könyvnyomdai vagy dombor-
nyomásban szép és olcsó kivitelben.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage)

u. m. közönséges és hajlított dobozokat stb.

gyógyszereszek, cukraszok és gyárosok
részére kisebb árucikkek jutányos és cél-
szerű csomagolására olcsó áron szállít.

Csak **SICULA** névvel ellatott üvegek valódiak.

A MÁLNÁSI

„SICULIA”

FORRÁS-VIZ

a sós savanyuvizek királya.

Sziklarétegeken át fűt
ártézi forrás.

A gyomorégést rögtön megszü-
nteti. Páratlan évszázadjesztő.
Azonnal ható különlegesség a
gége, tüdő, torok, gyomor, vese,
hólyag hurutos bántalmái ellen
Koranyi, Kéthly, Tauszk, Rieg-
ler, Nuriésán József tanár urak
szakvéleményei
a MÁLNÁSI „SICULIA”
forrást, a kontinens legdúsbab
természetes alkalikus sós
savanyuvizének minősítik.

Magyarországi főraktár:

BRÁZAY KÁLMÁN

BUDAPEST, József-körút 37.

Kapható minden gyógyszerárban, drogéria és
fűszerkereskedésben.